

Michalovce dňa 11.09.2025

Vyhlasenie karantény fytoplazmy Grapevine flavescence doreé phytoplasma - „zlaté žltnutie viniča“

Okresný úrad Michalovce, pozemkový a lesný odbor ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 2 ods. 3 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa § 5 ods. 4 písm. j) zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov a podľa § 9 ods. 4 zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, na základe návrhu Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave č.z. 41859/2025, č.s. 143258/2025-221 zo dňa 03.09.2025, v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov

oznamuje

zistenie výskytu karanténnej fytoplazmy Grapevine flavescence doreé phytoplasma, spôsobujúcej zlaté žltnutie viniča, ktorá bola zistená vo vzorkách rastlín viniča hroznorodého odrôd Müller – Thurgau a Frankovka modrá, odobratých počas úradnej kontroly rastlinolekárskeho inšpektora dňa 08.08.2024 vo vinohrade v Obci Choňkovce (LPIS 0612/1)

a vyhlasuje

1. zamorenú zónu - zahrňujúcu celé katastrálne územie Obce Choňkovce.

V zamorenej zóne sa zakazuje

- dosádzať zlikvidované kry, zakladať a prihlasovať množiteľské porasty viniča.

Povinnosti v zamorenej zóne:

- I. Likvidácia všetkých príznakových krov viniča a ostatných hostiteľov bez vzorkovania a laboratórneho testovania. Likvidáciou sa rozumie spálenie celých napadnutých rastlín, vrátane koreňov a dezinfekcia použitého náradia. Zároveň je nevyhnutné všetky následne vyrastajúce výmladky priebežne likvidovať mechanicky alebo chemicky.
- II. Vykonávať pravidelný monitoring cikádky Scaphoideus titanus, ktorá je prenášačom (vektorom) uvedenej fytoplazmy, žltými lepovými doskami.
- III. Vykonávať ošetrovanie rastlín viniča proti cikádke Scaphoideus titanus vo vhodnom termíne na základe signalizácie ÚKSÚP minimálne dvomi postrekmi autorizovanými prípravkami na ochranu rastlín. Listy viniča ošetrené uvedenými prípravkami nesmú byť použité na potravinárske účely.

- IV. Pálenie zvyškov viniča po reze v jarnej dobe. Týmto opatrením sa redukuje samotný potenciálny výskyt zlatého žltutia viniča v odrezaných častiach viniča, ale najmä prezimujúce štádiá vektorov. Kombináciou s primeranou chemickou ochranou proti vektorom možno dosiahnuť výrazné zníženie zdrojov nákazy. Pálenie v otvorenej krajine je potrebné pred začatím nahlásiť hasičom na číslo 150, vrátane opätovného oznámenia ukončenia činnosti.
- V. Opätovnú výsadbu vinohradov vykonať najskôr po 2 rokoch pestovania inej plodiny, ktorá nie je hostiteľom zlatého žltutia viniča. Viničové sadenice musia byť označené rastlinným pasom. Pred každou výsadbou zabezpečiť úradný odber vzoriek každej dodávanej dávky prostredníctvom rastlinolekárskeho inšpektora kontrolného ústavu.

2. nárazníkovú zónu - tvoriacu celý okres Sobrance.

Povinnosti v nárazníkovej zóne:

- I. Likvidácia všetkých príznakových krov viniča a ostatných hostiteľov bez vzorkovania a laboratorného testovania. Likvidáciou sa rozumie spálenie celých napadnutých rastlín vrátane koreňov a dezinfekcia použitého náradia. Zároveň je nevyhnutné všetky následne vyrastajúce výmladky priebežne likvidovať mechanicky alebo chemicky.
- II. Vykonávať pravidelný monitoring cikádky *Scaphoideus titanus*, ktorá je prenášačom uvedenej fytoplazmy, žltými lepopými doskami.
- III. Vykonávať ošetrovanie rastlín viniča proti cikádke *Scaphoideus titanus* vo vhodnom termíne na základe signalizácie ÚKSÚP minimálne dvomi postrekmi autorizovanými prípravkami na ochranu rastlín. Listy viniča ošetrené uvedenými prípravkami nesmú byť použité na potravinárske účely.
- IV. Vykonávať intenzívne prieskumy rastlín aj vektora vykonávané rastlinolekáorskými inšpektormi kontrolného ústavu. Vzorkované budú najmä bezpríznakové rastliny viniča, ďalej divorastúci vinič a vinič v neobrábaných vinohradoch (*Vitis* sp.), plamienok plotný (*Clematis vitalba*), liesky (*Corylus avellana*), jelše (*Alnus glutinosa*), pajasene (*Ailanthus altissima*) a vrbý (*Salix* sp.).
- V. Pálenie zvyškov viniča po reze v jarnej dobe. Týmto opatrením sa redukuje samotný potenciálny výskyt zlatého žltutia viniča v odrezaných častiach viniča, ale najmä prezimujúce štádiá vektorov. Kombináciou s primeranou chemickou ochranou proti vektorom možno dosiahnuť výrazné zníženie zdrojov nákazy. Pálenie v otvorenej krajine je potrebné pred začatím nahlásiť hasičom na číslo 150, vrátane opätovného oznámenia ukončenia činnosti.
- VI. Opätovnú výsadbu vinohradov vykonať najskôr po 2 rokoch pestovania inej plodiny, ktorá nie je hostiteľom zlatého žltutia viniča. Viničové sadenice musia byť označené rastlinným pasom. Pred každou výsadbou zabezpečiť úradný odber vzoriek každej dodávanej dávky prostredníctvom rastlinolekárskeho inšpektora kontrolného ústavu.
- VII. Všetky nové výsadby budú podliehať vzorkovaniu rastlinolekáorskými inšpektormi kontrolného ústavu počas 1. roka po výsadbe a následnému laboratornému testovaniu na výskyt zlatého žltutia viniča.

VIII. Množiteľské porasty viniča musia spĺňať legislatívne požiadavky rastlinolekárskej legislatívy, pričom každá prihlásená dávka podlieha povinnému vzorkovaniu na diagnostiku zlatého žltnutia viniča.

Odôvodnenie

Dňa 08.08.2024 boli úradnou kontrolou Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho Bratislava v obci Choňkovce odobraté vzorky rastlín viniča hroznorodého. Laboratórna analýza vzoriek potvrdila pozitívny nález karanténnej fytoplazmy „Grapevine flavescence doreé phytoplasma“, spôsobujúcej chorobu zlaté žltnutie viniča.

Uvedený druh fytoplazmy patrí medzi karanténnych škodcov Únie podľa prílohy II časti B vykonávacieho Nariadenia Komisie (EÚ) 2019/2072 z 28. novembra 2019, ktorým sa stanovujú jednotné podmienky vykonávania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031, pokiaľ ide o ochranné opatrenia proti škodcom rastlín, a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 690/2008, a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2019 v platnom znení.

Opatrenia a zásady, týkajúce sa riadenia rizík, spojených s karanténnymi škodcami, sú uvedené v prílohe II Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 z 26. októbra 2016 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013, (EÚ) č. 652/2014 a (EÚ) č. 1143/2014 a zrušujú smernice Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES (ďalej len „nariadenie EP a Rady (EÚ) 2016/2031“).

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 405/2011 Z. z., kontrolný ústav na základe výsledkov rastlinolekárskej kontroly rozhodnutím môže: písm. e) „navrhnúť vyhlásenie karantény alebo zrušenie karantény obvodnému pozemkovému úradu“.

V súlade s čl. 11 nariadenia EP a Rady (EÚ) 2016/2031 v súvislosti s oznámením výskytu karanténnych škodcov Únie Komisiou EÚ podľa čl. 18 nariadenia EP a Rady (EÚ) 2016/2031, je povinnosťou príslušného orgánu vykonať rastlinolekárske opatrenia na účely eradikácie príslušného karanténneho škodcu Únie v dotknutej oblasti, ktorých súčasťou je určenie vymedzenej oblasti.

Podľa čl. 17 nariadenia EP a Rady (EÚ) 2016/2031, ak je úradne potvrdená jedna zo situácií, uvedená v článku 11 prvom odseku písm. a) a b), príslušný orgán ihneď prijme všetky potrebné rastlinolekárske opatrenia na eradikáciu príslušného karanténneho škodcu Únie v dotknutej oblasti. Uvedené opatrenia sa prijímajú v súlade s prílohou II.

Podľa čl. 18 nariadenia EP a Rady (EÚ) 2016/2031, ak je úradne potvrdená jedna zo situácií, ktoré sú uvedené v článku 11, príslušný orgán ihneď stanoví jednu alebo viacero oblastí, kde

sa majú vykonať opatrenia na účely eradikácie, uvedené v článku 17 ods. 1 (ďalej len „vymedzená oblasť“). Vymedzená oblasť pozostáva zo zamorenej zóny a nárazníkovej zóny. Nariadené opatrenia vo vymedzenej oblasti je možné zrušiť po 3 rokoch v prípade, ak počas tejto doby nebude zistený výskyt zlatého žltnutia viniča.

Táto verejná vyhláška sa doručuje tak, že sa zverejní po dobu 15 dní na úradnej tabuli správneho orgánu a súčasne v dotknutých obciach na obvyklom mieste, obvyklým spôsobom na úradnej tabuli (resp. v miestnej tlači, v miestnom rozhlase a pod.)

JUDr. Monika Saboňčíková
vedúca odboru

Potvrdenie vyvesenia vyhlášky:

Vyvesené od do

Pečiatka a podpis